

2013—2014

Constel·lació Palau 100

Benjamin Alard

J. S. Bach: *El clavecí ben temperat* (selecció)

DILLUNS, 31 DE MARÇ DE 2014, 20.30 h

DIMARTS, 1 D'ABRIL DE 2014, 20.30 h

Petit Palau

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Programa

Primer concert (31.03.2014)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

El clavecí ben temperat (Llibre I)

Preludi i fuga I, en Do major, BWV 846
Preludi i fuga II, en Do menor, BWV 847
Preludi i fuga XI, en Fa major, BWV 856
Preludi i fuga VI, en Re menor, BWV 851
Preludi i fuga V, en Re major, BWV 850
Preludi i fuga XV, en Sol major, BWV 860
Preludi i fuga XVI, en Sol menor, BWV 861
Preludi i fuga IX, en Mi major, BWV 854
Preludi i fuga X, en Mi menor, BWV 855
Preludi i fuga XX, en La menor, BWV 865
Preludi i fuga XIX, en La major, BWV 864

Preludi i fuga VII, en Mi bemoll major, BWV 852
Preludi i fuga VIII, en Mi bemoll menor, BWV 853
Preludi i fuga XVII, en La bemoll major, BWV 862
Preludi i fuga IV, en Do diesi menor, BWV 849
Preludi i fuga XXI, en Si bemoll major, BWV 866
Preludi i fuga XXII, en Si bemoll menor, BWV 867

Segon concert (01.04.2014)

Johann Sebastian Bach

El clavecí ben temperat (Llibre II)

Preludi i fuga II, en Do menor, BWV 871
Preludi i fuga I, en Do major, BWV 870
Preludi i fuga XX, en La menor, BWV 889
Preludi i fuga VI, en Re menor, BWV 875
Preludi i fuga XI, en Fa major, BWV 880
Preludi i fuga XII, en Fa menor, BWV 881
Preludi i fuga XXI, en Si bemoll major, BWV 890
Preludi i fuga VII, en Mi bemoll major, BWV 876
Preludi i fuga XVIII, en Sol diesi menor, BWV 887

Preludi i fuga XV, en Sol major, BWV 884
Preludi i fuga XVI, en Sol menor, BWV 885
Preludi i fuga X, en Mi menor, BWV 879
Preludi i fuga IX, en Mi major, BWV 878
Preludi i fuga XIX, en La major, BWV 888
Preludi i fuga XIV, en Fa diesi menor, BWV 883
Preludi i fuga XXIV, en Si menor, BWV 893

90'

90'

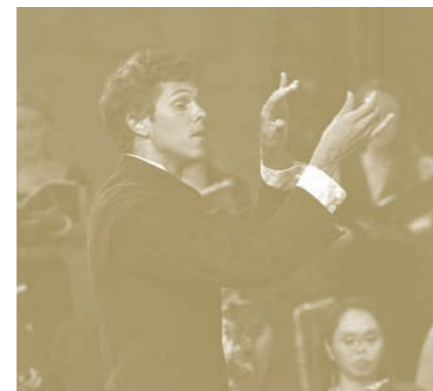
Comentari del programa

Tot i la seva formidable capacitat analítica, Johann Sebastian Bach mai no va redactar cap tractat teòric ni cap obra didàctica. Però tampoc no li va fer cap falta, perquè tota la seva obra constitueix el tractat de composició més complet, eloqüent i viu que existeix. I els dos llibres d'*El clavecí ben temperat* són el cim d'aquesta recerca teòrica, una obra mestra fundacional i fonamental que posa en pràctica i explota fins al límit tots els coneixements de l'època. Els dos llibres d'*El clavecí ben temperat* contenen cadascun 24 preludis amb les seves fugues corresponents, escrits i ordenats en els dotze tons de l'escala, i tant en mode major com en menor. El primer llibre va ser compost l'any 1722, quan Bach treballava a la cort de Cöthen, i "per a la pràctica i profit dels joves músics àvids d'instruir-se, i també com a divertiment per als que ja són experts en aquest art". El segon data del 1744 i és fruit de l'èxit del primer, tot i que no l'igualava en consistència i cohesió.

L'afinació temperada, oposada a l'afinació "natural", fa referència al sistema de dividir l'octava de forma matemàtica (i artificial) en dotze semitons idèntics, de manera que tots els acords de qualsevol tonalitat tinguin la mateixa afinació, tot permetent així l'ús de tonalitats extremes i modulacions cap a tons llunyans. Aquest sistema va ser tota una revolució en la música de la primera meitat del XVIII i va contribuir a un desenvolupament del món instrumental sense precedents.

Quan Bach va morir, la major part de les seves obres van caure en l'oblit; però *El clavecí ben temperat* va continuar fascinant compositors i músics de totes les generacions per la seva perfecció arquitectural, per la seva bellesa racional i equilibrada. Mozart coneixia aquesta obra a fons i en va transcriure diverses fugues per a quartet de corda (el KV 405); Beethoven la va tocar sencera quan tenia tretze anys esperonat pel seu professor Christian Neefe, i Mendelssohn la va descobrir a través del seu mestre Carl Zelter; Schubert l'havia estudiat de manera exhaustiva; Chopin la considerava "el pa nostre de cada dia", no començava mai a compondre sense haver-ne tocat abans uns quants preludis i fugues, i en va fer un grandiosos homenatge en el seu recull de *24 Preludis, op. 28* (així ho van fer també Debussy, Scriabin, Xostakòvitx i Hindemith); Schumann aconsellava a tots els seus alumnes estudiar-la diàriament, i Brahms va venerar aquesta obra tota la seva vida. I Hans von Bülow la va definir com l'"*Antic Testament de la música per a teclat*", contraposant-lo al "Nou Testament" que representen les trenta-dues *Sonates per a piano* de Beethoven.

Xavier Chavarria, musicòleg i crític musical

Proper concert

Raphaël Pichon

Pygmalion

DIJOURS, 22.05.14, 20.30 h

Cor Jove de l'Orfeó Català

(Esteve Nabona, director)

Pygmalion / Raphaël Pichon, director

Obres de Charpentier.

Benjamin Alard, clavecí

Nascut el 1985 a Rouen, en una família d'agricultors, començà a estudiar el piano als set anys. Atret per les sonoritats misterioses de l'orgue, s'inicià en aquest instrument amb l'abat Claude Guitier. La seva trajectòria el portà a estudiar l'orgue amb Louis Thiry i François Ménissier als conservatoris de Dippe i de Rouen, i el clavicèmbal amb Elisabeth Joyé al Conservatoire Supérieur du 7ème Arrondissement de París. Ingressà a l'École Cantorum Basiliensis per continuar els estudis amb Jean-Claude Zehnder (orgue) i Andrea Marcon (arpa). En finalitzar-los, fou guardonat pel president del jurat, Gustav Leonhardt, que el felicità explícitament.

L'any 2004 guanyà el primer premi i el premi del públic del Concurs Internacional de Clavicèmbal de Bruges i l'any 2008 fou nominat per a les Victoires de la Musique Classique. El setembre del 2007 obtingué el primer premi del Concurs Internacional d'Orgue Gottfried-Silbermann de Freiberg (Alemanya), juntament amb el Premi Especial Hildebrandt, atorgat per la Zacharias-Hildebrandt-Stiftung.

Organista titular de l'església Saint-Louis-en-l'Île, des de l'any 2007 hi organitza un cicle temàtic entorn de J. S. Bach. Com a solista, a l'orgue o al clavecí, ha estat convidat per prestigiosos festivals i auditoris, entre els quals el Théâtre des Champs Élysées i la Cité de la Musique de París, Teatre Mariinski de Sant Petersburg, Palau de la Música Catalana, Festival de Saintes, Festival Radio-France de Montpellier, Festival Bach d'Istanbul, la sala BOZAR de Brussel·les, Centre de Musique Baroque de Versailles i el Festival d'Utrecht.

Des del 2005 forma part de La Petite Bande com a clavecinista i organista, conjunt amb el qual el maig del 2013 va dirigir una sèrie de concerts de Händel. Reparteix les seves activitats entre els recitals i la música de cambra, a dos clavicèmbals amb Elisabeth Joyé, amb el violinista François Fernandes, i en trio o quartet juntament amb els germans Kuijken.

Projecte de llarg recorregut:

2013: Les transcripcions (*Concert italià* i l'*Ouverture française*)

2014: *El clavecí ben temperat* (complet)

2015: obres de joventut i didàctiques (tocates, capriccio, invencions i simfonies)

2016: les *Variacions Goldberg* i altres variacions, partites, suites i cànons.

2017: *L'art de la fuga*, suites i extractes de l'*Ofrena musical*

Amb la col·laboració de:

